

FLORA VƏ FAUNA

Müxtəliflik və regionun unikallığı

Yapon durnaları, Kushiro Swamp (Hokkaydo Prefekturası)

Yaponiyada qorunma altında olan növlər. Bu nadir növ durna ancaq Sibir və Hokkaydoda yaşayır.

Yaponiyanın florası

Yaponiyanın florası geniş növləri ilə seçilir. Yaponiyada 4500 doğma bitki növü vardır (3950 növ çiçəkli bitkilər, 40 növ çıpaqtoxumlular fəsiləsindən olan bitkilər, 500 növ qıjıkimilər fəsiləsindən olan bitkilər). Təxminən 1600 növ çiçəkli bitki və çıpaqtoxumlular fəsiləsindən olan bitkilər Yaponiyaya xasdır.

Geniş növ çeşidinə malik olması şimaldan cənuba doğru hardasa 3500 kilometrədek uzanan (2175 mil) Yaponiya arxipelaqının iqlim müxtəlifliyini xarakterizə edir. Ən diqqəti cəlb edən iqlim xüsusiyyətləri zəngin floranın yaranmasına zəmin yaradan geniş temperatur fərqlərinin, çoxlu yağıntının olmasıdır.

accounts for the fact that almost 70% of Japan is covered by forest. Yarpaqlar fəsilədən fəsilə rəngini dəyişir.

Bitkilər aşağıdakı beş zonaya paylanmışdır ki, onların hamısı Şərqi Asiya mülayim qurşağına aiddir: (1) Ryukyu və oqasavara adalar qrupunun daxil olduğu subtropik zona; (2) Honşunun cənubu, Şikoku və Kyuşunu əhatə edən enliyarpaq həmişəyaşıl meşələrin olduğu isti temperatur zonası; xarakterik ağaclar palıdın növləri olan *şii* və *kaşidir*; (3) Mərkəzi və şimali Honşunu və Hokkaydonun cənub-şərqi hissəsini əhatə edən enliyarpaqlı ağac meşələrinin yerləşdiyi sərin temperatur zonası; yapon fıstığı və digər bitki növlərinə rast gəlinir; (4) mərkəzi və şimali Hokkaydonu əhatə edən subalp zonası ;

Cedar (Kagoshima Pref.)

Known as the Jomon Cedar, this tree on the island of Yakushima has a girth of 16.4 meters and has been estimated to be up to 7,200 years old. (Photo courtesy of AFLO)

Saxalin iynəyarpaqlıları və **Yesso küknarı** xarakterik bitkilərdir; (5) Honşunun mərkəzindəki dağətəyi zona və Honşunun mərkəzi hissəsindəki alp qurşağı; xarakterik birkiləri *komakusa* (*Dicentra peregrina*) kimi alp qurşağına mənsub bitkilərdir.

Yaponiyanın tipik bitkiləri

Yapon şamı və sidr ağacı *matsu* və *sugi* bütün yapon arxipelaqı boyunca çox rast gəlinən növlər olub, hətta isti cənub regionlarında da belə təsadüf olunur. **Bu ağaclar hər bir yaponu çox tanışdır.**

Şam ağacları əsrarəngiz mənzərə yaradır. Ən gözəl mənzərəli yerlərdən biri sahil boyu 6000-dən çox şam ağacının çəpər kimi uzandığı Kyoto Prefekturasında Amanohaşidatedir. Maksimal hündürlüyü 40 metrədək olan böyük şam ağacları eyni zamanda sahil zolaqlarında küləyin qarşısını almağa xidmət edir. Kiçik şam ağacları bonsai, bağlarda əkilən ağac, ev və mebel üçün materiallar kimi istifadə olunur.

Şam ağacı da müqəddəs ağac hesab olunur. Qədim dövrlərdə yaşayan insanlar təbiətin zəhminə məruz qaldıqları üçün bitki və ağaclarla ilahi qüvvələrin simvolunu görürdülər. Vaxtilə şam, sidr və sərvi kimi həmişəyaşıl ağaclarla tanrıların sığınacağı olduğu üçün sitayiş olunurdu. Hələ bizim dövrümüzədə də təsadüf olunan Yeni il ərəfəsində evlərin girişlərində şam ağacından çələng- *kadomatsu* (*hərfi mənada «qarı şamı»*) qoyulması adəti bunun tanrını qarşılamağın ən uyğun vasitəsi olması inamından irəli gəlir.

Gündəlik həyatda təsadüf olunan flora nümunələri

Yaponiyanı ən mükəmməl şəkildə təmsil edən bitkinin *sakura* (**vişnə ağacı**) olduğunu desək yanlışdır. Yaponiyaya doğma olan sakura ta qədimdən bəri yaponların ən sevimli ağaclarından biri olmuşdur. Müasir yaponlar yazda vişnə ağaclarının çiçəklənməsini *hanami* (çiçəklərdən zövq almaq üçün piknik) təşkil etmək şansı kimi qarşılayırlar.

Eyni zamanda bu mövsüm təhsil müəssisələri və şirkətlərin qəbul olunma mərasimləri keçirilməsi ilə də əlamətdardır. Televiziya və qəzetlərdəki hava haqqında məlumatda «sakura çiçəklənməsi sıralanması» mövzusunda elanlar və məlumatlar, cədvəllər olur və Okinavadan başlayaraq şimala Hokkaydoya **doğru sakuranın çiçəklənməyi tarixləri paylaşırırlar.**

Payızda yarpaqlar rəngini dəyişəndə daha təbiətdən həzz almaq üçün daha bir şans yaranır. Deyilənə görə yüzilliklər əvvəl yaponlar musiqi ifa edər və ağacların altında rəqs edərdilər. İndiki zamanda isə şəhərlərdə yaşayan müasir yaponların maşın və ya qatarlara minərək gözəl payız mənzərəsi, xüsusilə də ağcaqayın yarpaqlarını seyr etmək .

Ekoloji problemlər

İndiki sənayeləşmiş Yaponiyada bitkilər keçmiş vaxtlarda olduğu kimi əhəmiyyət kəsb etmirlər. Təbiətin çoxlu istismarından, ağacların vəhşicəsinə qırılması və təbiətin çirklənməsindən sonra insanlar təbiəti qorumağın və onu bərpa etməyin əhəmiyyətini anlayıblar.

Yaponiyanın faunası

Many species and relicts not found in neighboring countries are included in Japan's fauna.

Bitki örtüyünün zənginliyi müxtəlif iqlim şəraitlərinin olması ilə bağlı olub Just as its plant life is greatly diversified thanks to widely differing climatic conditions from north to south, so are the Japanese islands inhabited by animals from contrasting climates: Southeast Asiatic tropical animals, temperate-zone Korean and Chinese animals, and Siberian subarctic animals.

Brightly colored tropical coral fish, turtles, and sea snakes flourish in the tropical sea of the Ryukyu Islands, which is also home to the dugong and the black finless porpoise. In the sea to the north of central Honshu we find sea lions, fur seals, and beaked whales. Arctic-region animals such as the walrus sometimes visit Hokkaido, the northeastern side of which faces the Sea of Okhotsk.

On land in Japan's southern extremity, the Ryukyu Islands are inhabited mostly by tropical animals such as the crested serpent eagle, the flying fox, and the variable lizard.

On the mainland islands of Honshu, Shikoku, and Kyushu wander *tanuki* (raccoon dogs), *sika* deer, and mandarin ducks, which are from the deciduous forests of Korea as well as central and northern China. From the Siberian coniferous forests come the brown bear, hazel grouse, and common lizard.

The distribution of animals tends not to be continuous because historically the Japanese islands have repeatedly separated from and rejoined the Asian continent, resulting in animal migration that is extremely complex. Furthermore, the animals found in a particular part of Japan are not always the same as those found in corresponding areas of the continent; many are found only in Japan.

Among the species that are endemic to the Japanese mainland are the Japanese dormouse, the Japanese macaque, the copper pheasant, the Japanese giant salamander, and the primitive dragonfly. Likewise, in the Ryukyu Islands, which scholars believe became separated from the continent much earlier than the mainland did, live Pryer's woodpecker and the Amami spiny mouse. The Shimokita Peninsula, at the northern end of Honshu, is the northernmost habitat in the world of any simian.

In the depth of the sea, such living fossils as the horseshoe crab, the slit shell, and the frilled shark can be found. Still other Japanese aquatic animals are the giant spider crab (the largest crustacean in the world) and the freshwater Japanese giant salamander (the largest amphibian on earth, also said to live almost 50 years).

Asian land salamanders, cicadas, and dragonflies inhabit the islands in many forms. There are eight species of swallowtail butterflies on the mainland alone.

There are more than 90,000 species of animals in Japan (November 2011), however, many animals are facing extinction. For example, the Japanese crested ibis (*Nipponia nippon*) became extinct in 1997. The endangered species include the Iriomote cat (*Mayailurus iriomotensis*), and the extinct species include Japanese otter (*Lutra nippon*) and stork (*Ciconia ciconia boyciana*).

Animals and Japanese Culture

Animal figures are important in the culture of Japan. Chinese classical literature is the source of many of the beliefs embraced by the Japanese about various animals. In the protohistoric and ancient periods, the Japanese elite adopted from the Chinese such traditional animal symbols as cranes and turtles (for happiness and longevity) and swallows (for a faithful return).

Certain animals have special places in the folklore of Japan. The *tanuki* (raccoon dog), often seen near villages, has traditionally been thought of as a weird creature with supernatural powers. In old tales it often bewitches people, although its tricks are more

Cherry blossom viewing

It is the custom in March and April, when the cherry trees are in blossom, to picnic beneath their spreading boughs. Among places famed for the beauty of their cherry blossoms are Ueno Park (Tokyo) and Osaka Castle Park (Osaka).

frightening than harmful. In fact, it is usually depicted in figurines as a rather comical animal with a big belly and huge testicles, carrying a *sake* bottle.

The fox has also been considered an animal with supernatural powers, and a messenger of Inari Myojin, the deity of agriculture. Foxes are thought to be clever and tricky. In the olden days they were said to cast a spell on people traveling at night. Sometimes, it was said, foxes would even possess people and make them insane. Belief in Inari still exists today, and the fox is worshipped at Inari shrines throughout the country.

Buddhist teachings have influenced people's attitudes toward animals. Until late in the nineteenth century, for example, almost no Japanese would slaughter a four-legged animal, relying instead on fish for their animal protein. Then there is the sexagenary cycle of the ancient Chinese calendrical system, in which one animal (rat, ox, tiger, rabbit, dragon, snake, horse, sheep, monkey, cock, dog, and boar) represents each subcycle of 12 years. The year of 2014 is the year of the horse, and the next year 2015, the sheep. Even in today's Japan, virtually everyone associates his or her birth year with a particular animal—saying, for example, “I was born in the year of the horse”—and it is assumed that one's character and fortune in life are influenced by the animal representative of their birth year.